

REBANE HANEKARJAS

Liis Toomas

Jutustus on üles kirjutatud minu vanaema mälestuste põhjal. Vanaema kuulis jutustust oma tädilt Lõpolja külast.

Peremees läks hanekarjust otsima. Kõndis ja kõndis, kuni vastu tuli karu.

Karu küsis peremehelt raskel häälel: „Kuhu peremees läheb?“

„Hanekarjust otsima“, vastas peremees.

Karu ütles: „Võta mind hanekarjuseks.“

Peremees küsis: „Kas sa laulda oskad?“

„Oskan küll“, vastas karu ning hakkas kohmakal häälel mõniskama.

„Ei saa mina sind hanekarjuseks võtta, sul on väga hirmus hääle“, vastas peremees ning kõmpis mööda teed edasi.

Tuli peremehele vastu hunt ning küsis: „Kuhu peremees läheb ka?“

„Hanekarjust otsima“, vastas peremees.

Hunt vastas meelal häälel: „Võta mind hanekarjuseks“.

Peremees küsis: „Aga kas sa laulda oskad?“

„Ikka oskan“ ning hakkas ulguma.

Peremees vastas ehmunult hundile: „Ei saa ma sind võtta, sa hirmutad haned ära“ ning kõndis kurvastades edasi.

Krapsakal sammul tuli peremehele vastu rebane ning küsis ettevaatlikult: „No kuhu siis peremehel ka asja on?“

Peremees vastas juba üsna väsinult: „Hanekarjust lähen otsima.“

Rebane vastas mahedal häälel: „Võta mind hanekarjuseks“.

Ning peremees küsis jällegi, kas rebane laulda oskab.

Rebane vastas, et oskab küll ning hakkas laulma.

Metsa mõisa kari, õllõ-õllõ

Sohu suure härra kari, õllõ-õllõ

Pallo papi kari, õllõ-õllõ

Koju tuleb kuningakari, õllõ-õllõ

Peremehel läks nägu naerule ja ütles imestades: „Tule sina mulle hanekarjuseks, sa oskad väga ilusasti laulda.“

Rebane mõtles veidikene ja oli nõus.

Järgmise päeva hommikul pani perenaine uuele hanekarjusele söögikoti kaasa ning rebane läks suure lauluga karja. Päev veeres õhtusse ning kaugelt kostus rebane nutt ja hala. Koju jõudes nuuksus rebane: „Hunt tuli karja juurde ja söi ühe hane ära.“

Perenaine vastas murelikult: „Hää küll, see üks hani. Teinekord kui hunt tuleb, kutsu abi.“

Järgmise päeva hommikul läks rebane jälle lõbusas tujus karja ning tuli õhtul nutuga tagasi. Perenaine küsis nõutult: „Mis siis nüüd häda?“

Rebane halades: „Hunt tuli karja juurde ja sõi jälle ühe hane ära. Karjusin appi, aga keegi ei kuulnud.“

Ja rebane läks igal hommikul lauluga karja ja tuli õhtul nutuga tagasi, niikaua kuni ühtegi hane enam polnud.

Perenaine kamandas rebase koju, aga rebane, va kavalpea, vastas: „Ei saa ma veel koju minna, kutsuti katsikule.“

Perenaine vastas üllatunud näol: „Kui kutsuti, siis peab ikka minema“ ja keetis külakostiks putru, küpsetas kooki ning pani toidumoona rebasele korviga kaasa. Rebane tänas perenaist ja läks toauksest välja. Nägi, et pööninguluuk on lahti ja ronis kiirelt pööningule. Seal oli pime ja rebane komistas.

Perenaine hõikas köögist: „Kes see kolistab?“

Rebane vastas peenikesel häälel: „Rebase regi, sandi saan koliseb.“ Rebane oli enda kavaluse üle nii rõõmus ja hakkas kaasapandud toidumoona alla kugistama. Sõi pudru, sõi koogi ning pööningule toodud tünnikesest või. Õhtul tuli rebane tuppa ning perenaine küsis uudishimulikult: „Mis siis lapsel nimeks sai?“

„Aaleng“, vastas rebane.

Järgmisel hommikul ütles rebane jälle: „Ei saa mina veel koju minna, kutsuti teise talusse katsikule.“ Perenaine pani jällegi maitsva söögikorvi kaasa, rebane astus toauksest välja ja ronis kiiruga pööningule. Kugistas korvi tühjaks ja sõi võidu peale ning tuli õhtul tagasi tuppa. Perenaine uuris jälle lapse nime. Rebane vastas: „Lapse nimeks sai Pooleng.“

Hommikul kordas rebane jällegi oma vempu. Sõi kõhu täis, riibus võitünnikese tühjaks ja läks tagasi tuppa.

„Kolmanda lapse nimeks sai Riibeng“, vastas rebane ja lisas, et läheb nüüd ära koju. Perenaine ei lasknud rebasele veel koju minna ja küttis hanekarjusele tänutäheks sauna. Läks siis rebane sauna, kui perenaine rebast meelitas: „Las ma vihtlen sind, tubli töötegija!“ Hakkas perenaine rebast vihtlema, kui äkitselt hakkasid rebase kasuka alt välja tulema hanesuled ja sulama või.

Perenaine karjatas: „Ah sina oledki see petis, kes sõi minu haned ja võiu ära!“

Ehmunud rebane pani saunalava pealt pakku, hanesuled järel. Perenaine viskas petist kadakavihaga, mis rebasele pikaks sabaks taha jäi.